

HENÜZ 17 YAŞINDA 1881

Ahmet Mithat Efendi (1844-1912)

KİŞİLER

Kalyopi Ailesinin yaşadığı maddi yetersizlikler neticesinde kendi kurtuluşunu fuhuşta arayan bir Rum kızıdır. 15 yaşında sevildiği zengin bir adam olan Müslüman Yümni Bey tarafından kaçırılır ve nikâha alınır. Lakin aile ve çevre baskısı nedeni ile evliliği sonlandırılır. Ailesinin yaşadığı maddi sıkıntılar gereği çaresiz kalıp kötü yola düşer. Henüz 17 yaşında olması nedeniyle yaptığı iş ona yakıştırılmaz ve kurtulması için uğraş verilir. Genel olarak düşünceli ve sevgi dolu bir kızıdır. Hassas, miskin ve saf olması nedeniyle yaşadıklarını değerlendirecek, kendi kararlarını verebilecek bir olgunluğa sahip değildir. Dürüst olması münasebeti ile Ahmet Efendi'nin güvenini kazanır ve umumhaneden kurtulur. Vefalı ve açık sözlü yapısı kurtuluşuna zemin hazırlarken umutsuzluğu kedisini karamsarlığa sürükler. Ahmet Efendi sayesinde kendisi gibi bir Rum uşakla evlenerek mutlu bir hayat yaşar.

Ahmet Efendi İyi bir eğitim almış, ahlaklı ve kibar bir adam olan Ahmet Efendi işinde gücünde bir adam iken bir gece arkadaşı ile yediği yemek sonrası kalacak yer sıkıntısı çeker ve mecburi olarak fuhuş evine gider. Ahmet Efendi, müteahhitlik ve aşar işlerinde mütezimlik yapmış, son olarak ise avukatlığa başlamış kültürlü bir insandır. Tiksendiği halde sadece gece geçirmek için gittiği evde Kalyopi ile tanışır. Meraklı ve takıntılı olması nedeniyle kızın hikâyesini dinlemek ve o küçük kızı oradan kurtarmayı amaç edinir. Babacan tavırları ve şefkatli yapısı ile kızın gönlüne girmeyi başarır, öğrenmek istediği her şeyi öğrendikten sonra da tüm parasını kullanarak kıza özgürlüğünü satın alır. Yardımsever ve iyi niyetli bir adam olan fedakâr Ahmet Efendi, Kalyopi ve dâhil ailesine durumları düzelene kadar bakar. Genel olarak konuşkan ve felsefik düşünceye önem veren bir adamdır.

Hulusi Efendi Hayattan zevk almaya bakan bir mirasyedi olan Hulusi Efendi, Ahmet Efendi'nin yakın arkadaşıdır. Ahmet Efendi'yi hiçbir zaman yalnız bırakmaz ve onun felsefik sohbetlerinden hoşlanır. Genel olarak kültürel değerlere eğilimi gereği arkadaşı ile yemeğe akabinde de tiyatroya gider. Gece kalınacak bir yer gerektiği için eski bir tanıdığı olan fuhuş evi sahibi Dudu'ya gitme kararını alır ve arkadaşına ısrar eder. Genel olarak eli açık ve uyumlu bir kişidir.

İzbandut Yorgaki Kalyopi'nin babası olan Yorgaki, hâli vakti yerinde bir tütüncü iken durumu bir süre sonra bozulur ve meyhaneci olur. Evi ile meyhanesi yakın olan Yorgaki'nin kızı Kalyopi meyhanede dikkat çeker. Kızının kötü yola düşmesini engelleyemeyen baba ilk olarak kaçırıldığı adamdan ayrılarak hatasını işler. Kızını geri alan Yorgaki fuhuşa düşen kızının parası ile geçim sağlar. Ahmet Efendi kızın borcunu ödeyip eve getirdiğinde onun hakkında da fesat düşüncelerde bulunur ve yanlışlığını anlayınca pişman olur. Sonrasında daha koruyucu ve ilgili bir baba olmaya karar verir.

Yümni Bey Kalyopi'yi babasının meyhane dükkânında görüp âşık olan Yümni Bey, varlıklı bir adamdır ve Kalyopi'ye âşık olur. Kız ile arada buluşur lakin öpmeye bile çalışmaz. Niyeti onu kullanmak değil evlenmektir. Lakin aradaki din farkı gereği babasının vermeyeceğini bilir ve bir süre Kalyopi'ye hediyeler yollayıp gönlünü aldıktan sonra Nikolas aracılığı ile kaçırır ve Kalyopi'yi nikâhına alır. Gerdekte bir süre sonra haklarında dedikodu çıkar ve çevre baskısına dayanamayan babası kanun yoluyla kızını geri alır. Ve Yümni Bey çaresizce kalır, Kalyopi için ısrarcı olmaz.

Nikolas Meyhanede iken Kalyopi'nin yeni genç kız oluşunu, saflığını ve masumluğunu değerlendirmek isteyen Nikolas, arada para yemek için Yümni ve Kalyopi ilişkisine aracı olur. Niyeti kızı adamlı evlendirdikten sonra Kalyopi'den yine para sızdırmaktır. Ara ara Kalyopi'yi sıkıştırıp öper.

Agavni Dudu'nun umumhanesinde çalışan kızlardan biri olan Agavni, ne istediğini bilen, uyanık biridir. İnsanları kendi emelleri için kullanmaktan ve onlara oyun oynamaktan çekinmez. Dilbazlığı ile Hulusi Efendiyi kendine bağlamayı başarır. Her ne kadar yılların tecrübesini Kalyopi'ye de aşılamaya çalışsa da başarılı olamaz. Fakat paralarını kesen Dudu'nun hakkından tehditlerle gelmeyi başarır. Pek çok müşterisi olan Agavni, girdiği ortamı neşelendiren sıcak bir şahıstır.

Maryanko Dudu Paraya ihtiyacı olan kızları senetle kendisine bağlayan Maryanko Dudu, zeki bir kadındır. Çalıştırdığı kızlara tam para ödemez ki böylece para biriktirmelerini istemez ve hatta kendisine borçlandırmaya çalışır.

Vasili. Umumhanenin uşağıdır.

ÖYKÜ

İki Arkadaşın Tiyatro'ya Gidişi. Kültürlü ve eğitilmiş bir insan olan Ahmet Efendi ile varlıklı olması nedeniyle çalışmaya gerek duymayan arkadaşı Hulusi, Beyoğlu'nun orta halli bir lokantasında buluşup, yemek yerler. İki arkadaşın ciddiyeti masada içilen kadehler nedeni ile bozulmaya başlar ve konu kadınların tiyatro oynamasına gelir. Fransız tiyatrosu arasında içki içmek serbest olduğu için konyak almaya devam ederler ve muhabbetleri Fransa'nın geleneklerini konuşmaya doğru ilerler. Yağmur nedeni ile taksiler fazla ücret ister ve iki arkadaş da ücreti vermek yerine Kristal Kahve'sine çıkarlar ve içmeye devam ederler. Artık geç olduğu ve oteller yabancı müşteri kabul etmeyeceği için Hulusi'nin de ısrarları ile zıfaf teklif eden umumhanelerden birine konuk olmaya karar verirler. Lakin yalnız yatmak şartıyla Ahmet Efendi de kabul eder ve yola koyulurlar.

Maryanko Dudu'nun Evi. Ahmet Efendi utana sıkıla arkadaşı Hulusi Efendi'ye uymak zorunda kalır ve onunla birlikte Dudu'nun umumhanesine gider. Kadına para ödedikten sonra kızlar gelir. Her ne kadar Ahmet Efendi hiçbirini istemese de Hulusi Efendi hem kendisi hem de arkadaşı için bir tane seçer ve odalarına çekilirler.

Umumhanede Kalma Kararı. Güne huzursuz başlayan Ahmet Efendi, kendisine verilen Kalyopi adındaki kızdan duyduklarından sonra o evde daha fazla kalmaya karar verir. Henüz 17 yaşında olan küçük Kalyopi'nin anlattıkları Ahmet Efendi'yi etkiler. Arkadaşı Hulusi Efendi de arkadaşına uyarak para temin etmeye gider, gelir.

Kalyopi İle Yemek. Ahmet Efendi, Kalyopi ile yalnız kalınca bir gece daha geçirmek için ağzını yoklar. Kalyopi'nin haline acıyan Ahmet Efendi'nin niyeti kızın iç dünyasını ve bu yaşantının gidişatını birinci ağızdan öğrenmektir. Kalyopi, Ahmet Efendi'ye güven duyar ve aralarında ertesi güne kadar kızın her istediğini yapma sözü verilerek bir anlaşma yapılır. Yemek vakti geldiğinde dışarıdan yemek söylenir ve Kalyopi, arkadaşı Agavni'ye durumu Rumca anlatır. Agavni, Ahmet Efendi'nin tercihleri gereği zengin fakat saf biri olduğunu düşünür.

Kalyopi'nin Gecesi. Ahmet Efendi, Kalyopi ile kalmaya karar verince anlaşma gereği her istediği yapılır. Kalyopi hayatında kendi istediklerinin hiç yapılmadığını düşünerek hayli farklı duygular içindedir ve bu duruma Hulusi ve Agavni de ortak olur. Birlikte eğlenmek isteyen Hulusi'yi kırmayan Ahmet, Agavni'yi görünce Kalyopi'nin ne kadar masum, acemi ve saf olduğunu anlar. Kalyopi, parası ödendiği halde kendisinden bir şey beklemeyen hatta üstüne her dediğini uygulama sözü veren Ahmet Bey'e farklı bir gözle bakmaya başlar. Agavni'nin belalı gelince o geceyi geçirmek için yanlarından ayrılmak zorunda kalır. Hulusi duruma sinirlenir ve kendisine sunulan diğer kızları reddederek yalnız yatmaya karar verir.

Yatak Sohbeti. Gece olup Kalyopi ile Ahmet Efendi baş başa kaldığında aralarında daha evvel başka adamlar için giyilen geceliğin ve çarşafın muhabbeti olur. Fakat yatak muhabbetlerinin yine tiksinti vereceği bir duruma gelmesinden söz verdikleri üzere konuyu değiştirmeye karar verirler. Sigaralarını yakıp sabaha kadar yatağın içinde burada çalışan kızların neden normal bir hayatı olmadığına dair konuşmaya başlarlar. Ahmet Efendi nedenleri sorgularken Kalyopi de oradaki kızların başlarına gelen olaylardan yanıtlar vererek adamın merakını giderir. Zira Ahmet Bey'in maneviyatı Kalyopi'nin pek hoşuna gider, ona güven duyar. Sabaha kadar konuşma sürerken Ahmet Efendi uykuya dalar.

Agavni'nin Kalyopi'yi İkna Etmesi. İki arkadaş ücretlerini ödeyip umumhaneden ayrılırken Agavni onunla yatmadığı halde kendisi için alınan ücreti Dudu'dan ister. Kadın vermek istemeyince onu işi bırakmakla tehdit eder ve ücretini tahsis eder. Her şeye şahit olan Kalyopi, Agavni'ye karşı Hulusi ve Ahmet Efendi'yi savununca ikisi arasında bir ikna yarışı başlar. Agavni'nin bu vakte kadar edindiği tecrübe ve tanıdığı erkekler gereği o iki adamın saf ve temiz duyguları olacağına ihtimam göstermez. Ve anlattıkları ile Ahmet Efendi'ye gönlü düşecek olan Kalyopi'yi de ikna eder.

Feriköy'üne Yolculuk. İki arkadaş bir haftalık aradan sonra yeniden kızları görmeye karar verir. Dudu'nun evine yine utana sıkıla gider ve kızları da alıp odalarında rakı sofrasında sohbet ederler. Derken dışarıda bir lokantada karnaval eğlencesine katılma kararı alırlar. Kalyopi, kardeşi öldüğü için oldukça üzgün ve matem içindedir. Buna rağmen Ahmet Efendi'yi kıramaz ve çıkarlar. Lokanta eğlencesinden sonra Feriköy'ünde mehtap sefası yapmaya karar verirler. Ahmet Bey'in yıllar önce kaldığı Madam'ın evine giderler. Kızlar ev kızı olarak Madam'a tanıtılır ve yeterince konyak içilip muhabbet edildiği için dönüşü geçilir. Gecedeki ve mehtaptan hayli keyif alan Kalyopi, Ahmet Efendi'ye minnet duyar. Dudu'nun eve geri döndüklerinde herkes odasına çekilir.

Kalyopi'nin Hikâyesi. Sigaraları yakıp yine yatak sohbetine başlamak isteyen Ahmet Efendi sabırsızlıkla kıza kardeşinin ölüm hikâyesini anlatmasını istedi. Kalyopi'de Ayestefanos'tan Beyoğlu'na göçtüklerini, yedi kardeş olduklarını ve kız kardeşinin başına gelenleri ağlaya ağlaya anlatmaya koyulur. Bir erkeğe teslim olmamak uğruna yedi yerinden bıçaklanarak ölen kız kardeşi Kalyopi'yi hayli etkilemiştir. Ahmet Efendi ise böyle bir yaşam tercihinin Kalyopi'yi neyin sürüklediğini hala merakı içinde. İsrarla sorgular fakat Kalyopi anlatmak istemez.

Umumhane 'ye Düşme Nedeni. Ertesi sabah yapılan yatak sohbeti Ahmet Efendi'yi daha fazla kıza yaklaştırır. Erkeklerden alınan paraların ne kadarının kızlara kaldığı ne kadarının Dudu'ya gittiğini sorgulayan Ahmet Efendi, Kalyopi'nin ailesine de para gönderdiğini öğrenince hayli üzülür. Onların Dudu'ya olan borçları ödenirse metres olarak kurtarılabilceği fikri aklına yer eder. Agavni kendini her ne kadar Hulusi'ye acındırmaya çalışsa da kurnaz ve dilbaz bir aşüfte olduğu için tek derdi daha fazla para kazanmaktır. Bunu dürüstçe olanı biteni anlatan Kalyopi'ye söyler. Lakin Kalyopi, Ahmet Efendi'yi farklı bir adam olarak görür ve ona karşı yalansız olmak ister zira orada müşteri yapmak niyetinde de değildir. Niyeti borcunu ödeyip yaşadığı pislikten kurtulmaktır.

Batı Medeniyeti Üzerine Sohbet. İki arkadaş temeli aşk olmasa da pek çok merak üzerine umumhaneye gitmeye devam ederler. 4-5 ayda 15-16 kez gitmeye başladıkları için git gide kendilerini de sorgulamaya başlarlar. Hulusi, Agavni, Ahmet Efendi ve Kalyopi yine bir rakı sofrasında bir araya geldiğinde konu evliliğe ve dolaylı olarak da Kalyopi'nin daha evvel yapmış olduğu evliliğe gelir lakin bu konuda henüz açıklama görülmez. Zaman ilerledikçe sohbet Osmanlı- Türk geleneğine kerhane alışkanlığının nasıl ve neden geldiği üzerine devam eder. Batı medeniyetinin etkisi eleştirilirken kızların buralara düşmesi, kurtulsa dahi başlarına gelecekler hakkında yine derin bir sohbetle vakitleri son bulur ve herkes yerli yerine dağılır.

Kalyopi'nin Evlilik Hikâyesi. Ahmet Efendi odaya geçer geçmez Kalyopi'den evliliğin nasıl gerçekleştiğini öğrenmek ister. Kalyopi tütüncü babasının işler kötü olunca meyhaneci olduğu dönemi ve akabinde on üç yaşındaki dönemde yeni geliştiğini fark eden Nikolas ve Yümni Bey'in emellerine uyarak böyle bir işe bilmeden giriştiğini anlatır. Uzun bir süre aracı Nikolas ve Maryola Yümni Bey'in gelirlerini atın veya para olarak kullanırlar. Fakat iş uzayınca Yümni Bey Kalyopi'yi kaçırarak imam nikâhına alır ve Kalyopi on beş yaşında iken gerdeğe girmek suretiyle hikâyesinin başını anlatmış olur.

Henüz 17 Yaşında. Ahmet Efendi sigarasının devamını yaktıktan sonra elbette hikâyenin devamını sorgular. Kalyopi için evlilik güzel giderken üstelik babasının dahi affetmesine rağmen çevre ve akrabaların baskısı nedeni ile zorla boşandırılırlar. Hristiyan bir kız nasıl olur da Müslüman bir adamla evlenir diye adı çıkıp ölümle tehdit alınca Kalyopi de boşanmayı seçer. Hikâyenin devamında Kalyopi'yi daha fazla üzmemek için başka soru sormaz, henüz on yedi yaşında bir kızın çocuk hisleri ona acı verir ve uykuya geçmek ister.

Ahmet Efendi'nin Merakı. İçten içe kıza geçmiş anlattırıp üzmemek istemese de merakını gidermek için kıza sorular yağdırmaya devam eder. Ailesinin durumunun daha kötüye gittiğini ve taşınmak zorunda kaldıklarını anlatan Kalyopi, bir ailenin yanına verilir. Lakin o ailenin de durumunun kendilerinden beter olduğunu görünce ailesinin yanına geri dönmeye karar verir. Pazardan atıkları yiyecek kadar fakir ve acınası bir duruma gelen ailenin imdadına terzilik yaptığını sandığı özde değil sözde teyzekızı Amelya yetişir. Terzilikten ziyade fahişelikle geçim sağlayan Amalya, Kalyopi'nin geçmişini bildiği için onu da yanında götürmek ister. Ailesine yardım etme umuduyla ablasının da iknası ile Kalyopi onunla gider.

Amalya'nın Evinde Yaşananlar. Amalya ile yaşamaya başlayan ve dikiş diken Kalyopi, zamanla kızın sadece dikiş dikmediğini anlaması uzun sürmez. Hem kılık kıyafeti hem de eve gelen adamlar, paralarla kendini belli eden Amalya, durumu Kalyopi'ye izah etmek zorunda kalır. Kalyopi eve para göndermek için istemeden de olsa bu işe kalkışır ve kendisini sevmeden birlikte olan adamdan aşırı korkarak ilk gün bayılsa da ayılsa da mecburen devam eder. Ablasına durumu anlatma gereği duyunca da ablasının daha evvelden Amalya ile anlaştığını öğrenir ve daha bir üzülür. Kaderin ve dinin dualarını duymadığına inanan Kalyopi, para kazanacağı yerde sürekli borçlanarak haftada 3-5 adam aldığını bazen de hiç kimseyi alamadığını anlatır. Tüm bu hikâyeler ve içkinin de etkisi ile Ahmet Efendi uykuya dalar ve onunla birlikte derin düşüncelerle Kalyopi de uyur.

Ahmet Efendi'den Büyük Karar. Gece dinlediklerinden sonra mutlu uyanan Ahmet Efendi kızın umumhaneye istemeden geldiğine kanaat getirir ve toplam borcunu öğrenmek suretiyle kendisine bunu ödeyeceğini vaat eder. Durumu arkadaşına anlatan Ahmet Efendi, daha çok çalışmak ve planlarını kalıcı olarak uygulamak üzere bir hafta düşünceli bir şekilde çalışır. Teklifinin peşine kaybolan Ahmet Efendi ise Kalyopi'yi tekrar umutsuzluğa sürükler.

Kalyopi'nin Özgürlüğü. Kalyopi'ye karşı bir baba şefkati besleyen Ahmet Efendi, onu umumhaneden kurtaracak parayı getirir ve bir daha fahişelik yapmaması şartıyla onu özgürlüğüne kavuşturur. Şayet Agavni kabul etse Hulusi Efendi de onu çıkaracaktır lakin kız böyle bir teklifi sonunu göremediği için kabul etmez. Kalyopi büyük sevinçle eşyalarını toplar ve umumhaneyi terk ederler.

Kalyopi Evinde. Ahmet Efendi ve Hulusi Efendi doğruca kızın evine giderler ve aile üyeleri ile teker teker tanışırlar. Onların içler acısı durumu her ne kadar Ahmet Efendiyi yine düşünmeye sevk ettiyse de arkadaşı Hulusi, onun söyleyemediklerini söyler ve kızını tekrar umumhaneye düşürmemesi için öğütler verir. Ailesinin yanında namuslu ve mütevazı bir hayata başlaması için konuşulur.

Ahmet Efendi'nin Büyük Fedakârlığı. Kalyopi'nin rahatsızlandığını öğrenen Ahmet Efendi, baba şefkati ile yaklaştığı Kalyopi'ye derhal hekim bulur ve kızda çıkan çibanın evinde alınmasını sağlar. Ailesinden fazla Ahmet Efendiden değer gördüğünün artık Kalyopi de farkına varır. Kıza itibarlı bir mahalleden beş odalı genişçe bir ev tutulur. Her ne kadar durumu yeterli değilse de Ahmet Efendi maddiyat gözetmeksizin yardımcı olur. Ailesi kızını kapatma yapacağını düşünüyor idi ise de kısa sürede öyle olmadığını anlayarak utanırlar. Artık Ahmet Efendi'nin en büyük arzusu ileride Kalyopi'nin değer gördüğü bir izdivaç içinde olmasıdır.

Rahmi Bey'in Dâhil Olması. Ahmet Efendi'nin evine Hulusi vasıtası ile gelen Rahmi Bey, hikâyesini dinlediği Kalyopi için bildiklerini anlatmak istemektedir. Ahmet Efendi'ye büyük bir iyilik ettiğini söylerken dahi Kalyopi'nin küçükken ne kadar masum bir kız olduğunu vurgular. Üç arkadaş Kalyopi'yi anne ve babasının yanında ziyaret eder ve eski güzel günlerden bahsederler. Görüşme bittiğinde üç arkadaş yemeğe giderler.

Kalyopi'nin İmtihanı. Birkaç ay sonra Hulusi ve Ahmet Efendiler böylesine baktıkları kıza adam musallat ederek denemeye karar verirler. Türlü para ve ısrara rağmen teslim olmayan Kalyopi babasına şikâyet ederek durumdan kurtulur. Duruma sevinen Ahmet Efendi sekiz ay sonra bulunduğu Rum uşağına Kalyopi'yi anlatır. Uygun görülür ve kilisede şartlara uygun olarak nikâh kıyılır. Bunca zaman çektiği sıkıntıların mükâfatını gören aile ve Ahmet Efendi gözyaşları döker. Kalyopi'nin hikâyesi mutlu bir şekilde sonlanır.

TEMALAR

Kadın Eserde eğlence hayatına adeta bir meze olarak sunulan kadının bir tüketim nesnesi olarak görülmesi ahlaki ve insani boyutta tema olarak ele alınır. Fuhuşa düşmüş henüz 17 yaşında bir kıza acındığı için onu kurtarma çabaları sosyal sorumluluk olarak verilir. Toplum nezdinde kadın algısının daha farklı olması gerektiğine dikkat çekilir. Namus ve Osmanlı Türk-İslam dininin yapısı dolayısı ile ahlak ile bütünleştirilen kadının eğitimi ve meslek sahibi olması gerektiği vurgulanır.

Batılılaşmanın Sınırları Hem kültürel hem de toplumsal açıdan Batı medeniyetine uymanın sınırlarını ve insanların yaşadığı çıkmazları tayin edebilmenin tema olarak işlendiği romanda ahlaki boyutta bir değişime dikkat çekilir. Kızların kılık kıyafete ve lükse düşkünlükleri batı unsuru olarak gösterilir.

KARAKTER ANALİZİ

Kalyopi (Uyumlu)

Karakter Ailesinin yaşadığı maddi yetersizlikler neticesinde kendi kurtuluşunu fuhuşta arayan bir Rum kızıdır. 15 yaşında sevildiği zengin bir adam olan Müslüman Yümni Bey tarafından kaçırılır ve nikâha alınır. Lakin aile ve çevre baskısı nedeni ile evliliği sonlandırılır. Ailesinin yaşadığı maddi sıkıntılar gereği çaresiz kalıp kötü yola düşer. Henüz 17 yaşında olması nedeniyle yaptığı iş ona yakıştırılmaz ve kurtulması için uğraş verilir. Genel olarak düşünceli ve sevgi dolu bir kızıdır. Hassas, miskin ve saf olması nedeniyle yaşadıklarını değerlendirecek, kendi kararlarını verebilecek bir olgunluğa sahip değildir. Dürüst olması münasebeti ile Ahmet Efendi'nin güvenini kazanır ve umumhaneden kurtulur. Vefalı ve açık sözlü yapısı kurtuluşuna zemin hazırlarken umutsuzluğu kedisini karamsarlığa sürükler. Ahmet Efendi sayesinde kendisi gibi bir Rum uşakla evlenerek mutlu bir hayat yaşar.

Aktiviteler Fuhuş yaparak para kazanmaya çalışan Kalyopi, adeta erkeklere hizmet eden bir cariye gibidir. Sigara ve alkole düşkünlüğü ile dikkat çeker. Başlarda çamaşır yıkayıp söküğü dikerek para kazansa da sonrasında işler düşündüğü gibi gitmez.

ÖRNEK ANILAR

Güzel. Genel olarak güzel bir kız olması nedeniyle çocukluğundan beri dikkat çeken Kalyopi, her ne kadar yıpranmış da olsa fiziki yapısı ile Ahmet Efendi'nin de dikkatini çeker: "Bu kız eğer o kadar zayıf olmasa, değirmi çehreli denebilir; saçları, kaşları kumral; gözleri koyu ela; kirpikleri bayağı uzun ve gözlerinin güzelliğini artıracak derecelerde kaşlarla uygun; burunu pek güzel ölçüde; hele ağzı, çenesi pek minimini; orta boylu; eli ayağı da küçük ve güzel bir şey olup, umumi heyetine "bir güzel kız" denilebilir ve hele güldürmediği zaman güzelliğinin arttığı teslim olunursa da, içinde bulunduğu hal kendisini o kadar soldurmuş, yıpratmıştı ki bu güzelliği bulabilmek için insanın pek çok ince görüşü olması lazım gelirdi."

Acemi. Yaptığı işi sadece yeterince para olarak gören Kalyopi'nin fazlasında gözü yoktur ve de niyeti fuhuşta uzman olmak olmadığı için Agavni kadar müşteri hesabı tutmaz ve elinde tutacak cazibeyi de gösteremez. Bu nedenle şayet gecede daha fazla adam gelirse ne yapılması icap ettiğini Agavni 'den öğrenir: "- Adam sen de! Acemi öğretecek vaktim yok. Elbette ilk akşamdan gelen herifin yanına gireceğim; o bazı bazı buraya gelir. Hem de geceliği akşamdan vermez, sabahleyin verir. İkinci gelenin buraya daha ilk gelişi... Geceliği de peşin vermiştir. Vasiliye tembih ettim; uyandırdığı ve beni aradığı zaman hamama gitmiş olduğumu söyleyecek. Anladın mı ahmak! Acemilik lazım değil, iki gecelik birden kazanmak, öyle kolay kolay da olmaz ya! Biraz zahmeti göze almalı."

Açık sözlü. Ahmet Efendi'nin kendisine olan yaklaşımını güvenli bir liman olarak bulan Kalyopi, ona karşı açık sözlü olma gereği hisseder ve sorduğu soruları abartısız yalansız cevaplar: "-Ben de bu lafları her müşteriye söyler miyim ya? Fakat sizin öyle başka müşterilere benzemediğinizi anladım da onun için söylüyorum. Buraya birtakım adamlar gelirler ki gecelik üzerinde âdeta pazarlık ederler. Bir buçuk lira istenildiği halde üç meciyeden kapıyı açarlar. Artık bunlar verdikleri paranın acısını çıkarmak için o geceyi sabaha kadar nasıl geçireceklerini düşünmelisiniz!"

Umutsuz. Kendi ufak yaşına rağmen yaşadıklarını büyük gören kız, düştüğü bataktan çıkabileceğine ve bu saatten sonra kimsenin kendisine ilgi gösterip sevebileceğine hüküm getirmez: "- Bir kimse insan olsun, göğsünde bir yürek bulsun da hiçbir kimseyi sevmez olsun, bu kabil midir? Ama bizim gibi kızların sevmesinin, sevmemesinin ne hükmü olur? Bizi ne kadar severlerse biz de o kadar severiz."

Saf. Herkesin dediğine hemen inanıp kanan bir yapıya sahip olan Kalyopi, Agavni'den de öğüt dinlerken bu özelliğini öne çıkarır: "Agavni'nin söylediği sözlere Kalyopi hak vermekle bu sözlerin hükmünü kafasına ve yüreğine yazmış oldu. Aralıkta bir evvelki temiz yürekliği bu hükümleri içinden silmeye davranacak olsa bile öğütlerin ve örneklerin ardı ardına gelişi hükmün ilk çizgilerini derinleştire derinleştire en sonunda âdeta çelik üzerine kazılmışçasına kuvvetlendirir."

Utangaç. Her ne kadar güçlü gibi görünse de hassas bir kalbe sahip olan Kalyopi, yaptığı işin kötülüğü konuşulduğu zaman utanır ve her ne kadar ağlamak istese de içine atmaya devam eder: "Bu söz Kalyopi'nin burnunu kıpkırmızı kızarttı ki utanmasa ağlayacaktı; ama müşterilerin yanında, hele Hulusi Efendi orada iken ağlamaktan utandırdığı için gözlerinin pınarlarına kadar gelmiş olan gözyaşlarını taşmaktan alıkoynabildi."

Fedakâr. Ailesinin düştüğü duruma kendisini bir kere boşanmış gördüğü için feda etmekten başka çare göremeyen Kalyopi, kendisini bu uğurda harcamaktan çekinmez: "Ya aralıkta bir kere söz sırası geldikçe Kalyopi, "Ne yapayım, kardeşim? Benim için başka ne fedakârlık olabilir? Felakete düşen babam, annem, kardeşlerim için işte iffetimi, namusumu feda ettim. Canımı verseydim ne faydasını görüldü?" yolundaki bu özürleri!"

Vefalı. Ahmet Efendi tarafından fuhuştan kurtarıldıktan sonra denenen Kalyopi sınavını başarılı bir şekilde geçerek tam bir vefa örneği gösterir. Ve her daim kendisini Ahmet Efendi'ye karşı sorumlu ve borçlu hisseder: "Efendiciğim! Her zaman her halden haber alırsanız, İşin doğrusu şu olacaktır: Mutlaka Kalyopi sizden gördüğü iyiliğe şükretmektedir. Bu rahatın kadrini biliyor. Her zaman, burada olsun, kilisede olsun, sağlığınıza duadan geri durmuyor. Evinden dışarıya ayak atmıyor. Eğer hava güzel olur da bir bahçeye çıkacak olursa kız kardeşi ve babası ile birlikte çıkıyor. İşte hep bunları öğreneceksiniz ve Kalyopi için olan teveccühünüz bir kat daha artacak. Benim yüreğim her yönden rahattır. Eğer siz rahatsızsanız boş yere bir rahatsızlık demektir; bunun için üzülürüm."

Ahmet Efendi (Açık)

Karakter İyi bir eğitim almış, ahlaklı ve kibar bir adam olan Ahmet Efendi işinde gücünde bir adam iken bir gece arkadaşı ile yediği yemek sonrası kalacak yer sıkıntısı çeker ve mecburi olarak fuhuş evine gider. Ahmet Efendi, müteahhitlik ve aşar işlerinde mültezimlik yapmış, son olarak ise avukatlığa

başlamış kültürlü bir insandır. Tiksindiği halde sadece gece geçirmek için gittiği evde Kalyopi ile tanışır. Meraklı ve takıntılı olması nedeniyle kızın hikâyesini dinlemek ve o küçük kızı oradan kurtarmayı amaç edinir. Babacan tavırları ve şefkatli yapısı ile kızın gönlüne girmeyi başarır, öğrenmek istediği her şeyi öğrendikten sonra da tüm parasını kullanarak kıza özgürlüğünü satın alır. Yardımsever ve iyi niyetli bir adam olan fedakâr Ahmet Efendi, Kalyopi ve dâhil ailesine durumları düzeline kadar bakar. Genel olarak konuşkan ve felsefik düşünceye önem veren bir adamdır.

Aktiviteler Parasını yaptığı işlerle kazanan Ahmet Efendi, dostu ile dışarıda yemek yemekten ve onunla tiyatroya gidip hayata dair felsefik konuşmalar yapmaktan hoşlanır. Arada Fransızca konuşurlar. Bir gece olarak düşündüğü fuhuş evine ayda dört beş kez gitmeye başlamak kendisine zulüm verse de bir zaman sonra alışır. Meze sofralarında eğlenmek, sabah kahveleri ve içkiler buradaki en belirgin aktiviteleridir. Özellikle sigara ile başını toplar ve her sohbetinde sigara içilir.

ÖRNEK ANILAR

Felsefeye Düşkün. Ahmet Efendi, çok araştıran, okuyan ve gezen bir adamdır. Müslüman âdetlerine daha yakın bir hayat tarzını benimsemiş olmasına rağmen batılılaşma hevesiyle yabancı Hristiyanların âdetlerini yaşamalarını sorgulayıp durur. Arkadaşı ile tiyatroya giderler ve kadın konusunda konuşurlarken kadınlara duyduğu insani değeri anlatır: “Hayır! Ben böyle düşünmüyorum. Ben bir tiyatro oyuncusuna hiçbir zaman kadınlığı yüzünden bakmam ki gençliğini, kadınlığını hesaba katayım da ona göre düşünüyüm! Benim için tiyatro oyuncusu denilen mahlûk bir edebiyatçının yüksek duygularını sahnede gereği gibi canlandıran sanatkârdır. Bu sanatkârda fazla olarak bir de kadın, kadınlık arayanları doğru bulmam. Bunları bir tiyatrodan aramaktansa insan topluluğu içinde başka köşelerde aramak daha yerinde olur çünkü oralarda daha çok bulunur.”

İyi niyetli. Umumhanede tanıdığı henüz 17 yaşında bir kızın yaşamını sorgularken ona sahip olmak gibi kötü bir niyet taşımayan Ahmet Efendi, kızın bundan sonraki yaşamında mutlu etmek gibi bir fikre sahip olur: “Ahmet Efendi ise yabancısı olan bir kızı yirmi dört saat bahtiyar ve memnun etmekten zevk aramakta başkalarından daha çok haklıydı; zira bu zevki ömrünce kendisi denememiş olduğu gibi, onu tattırmak istediği kız da hemen ömrünce görmemiş olduğu bir şeyi görecekti.”

Meraklı. Genel olarak kızla ilgili her ayrıntıyı bilmek için sorular soran ve sırf merakı yüzünden öğrendiği bir yerde zaman geçirmeye mecbur kalır: “Hayır, öyle değil! Bu hikâyeyi bana uzun uzadıya anlatacaksın. Hem de hiç naz etmeyeceksin. Eğer şimdiye kadar bana gösterdiğin tavır bir ciddi tavrırsa, eğer sen de öteki kızlar gibi yalancı, düzenbaz bir kız değilsen bu hikâyeden bir harf eksik bırakmaz, bana hepsini anlatırsın. Anlatmazsan sen bunların hepsinden aşağı bir kaltaksın demektir; şu anda ben buradan çıkıp giderim.”

Takıntılı. Kalyopi'nin yaşantısına kendisini öyle derinden adamıştır ki takıntı derecesinde kendinden fazla önem verir ve uğraş gösterir: “Ama bu değişikliğe bakarak, Ahmet Efendi eski haliyle yenisini karşılaştırıyordu sanmayınız. Bu ölçüp karşılaştırma hatırına bile gelmiyordu. Zihni yalnız Kalyopi'nin ortaya attıklarına dalmıştı. Biçare Maryola'nın uğradığı zalimliği Kalyopi'nin buralara düşmesi felaketiyle birleştirip ikisini feleğin gadrine uğramış bir tek vücut görüyor, öyle acıyordu.”

Fedakâr. Ekstra bir birikmiş ve parası olmamasına rağmen Kalyopi'yi kurtarmak için tüm kazancını ortaya sermekten çekinmez: “Öyleyse, sen de inan ki ben bu işi yapacağım ama bana birkaç gün izin ver çünkü borcun için lazım olan parayı tedarik etmeliyim. Hem bize biraz daha para lazım olacak ki... Neyse! Orasını ben bilirim. Sen, hiçbir kimseye renk verme.”

Şefkatli. Kalyopi'ye bir baba şefkati ile yaklaşan Ahmet Efendinin ona özgürlüğünü vermekten başka bir niyeti yoktur: “Ahmet-Eğer beni öyle kerhaneden karı çıkarır, metres ve mantenotalarla yaşar, parası çok, ne harcadığını bilmez bir hovarda olarak alırsanız hem pek büyük bir yanlışlığa düşmüş olursunuz, hem de siz zararlı çıkarsınız. Fakat Kalyopi'nin içten dostu, gönül acımasının ve insanlığının izine düşmüş bir baba olmak üzere alırsanız sanırım ki hakkınızda daha hayırlı olur.”

Hulusi Efendi (Uyumlu)

Karakter Hayattan zevk almaya bakan bir mirasyedi olan Hulusi Efendi, Ahmet Efendi'nin yakın arkadaşıdır. Ahmet Efendi'yi hiçbir zaman yalnız bırakmaz ve onun felsefik sohbetlerinden hoşlanır. Genel olarak kültürel değerlere eğilimi gereği arkadaşı ile yemeğe akabinde de tiyatroya gider. Gece kalınacak bir yer gerektiği için eski bir tanıdığı olan fuhuş evi sahibi Dudu'ya gitme kararını alır ve arkadaşına ısrar eder. Genel olarak eli açık ve uyumlu bir kişidir.

Aktiviteler Kendisine kalan mirası yediği için çalışmaya ihtiyaç duymayan Hulusi Efendi, çevresi hayli geniş bir insandır. Umumhanede dahi kendine dost edinmiştir. Fransızca bilmesi, tiyatrodan kadınların varlığı nedeni ile hoşlanır. Sürekli sigara ve içkiden haz alır.

ÖRNEK ANILAR

Israrcı. Hulusi Efendi, arkadaşı fuhuş evinde geceleme istememesine rağmen bir şekilde ısrar ederek onu ikna etmeyi başarır: "Hulusi Efendi arkadaşını bu kadarlık olsun ikna edebildiğine memnun olarak Kristal Kahvesi'nin garsonlarından zaten kendi evine dönmekte bulunan birisinin kılavuzluğuyla şöyle bir misafirhaneye gitmeye karar verdiler. Sokağa çıktılar biçarelerin şemsiyeleri dahi bulunmadığı için artık gök kubbeyi kendilerine şemsiye yapıp yola koyuldular."

Utangaç. Umumhaneye giriş ve çıkışlarda kendini gizleme gereği hisseden Hulusi Efendi, arkadaşına bu işi ancak sarhoşken yapabildiğini söyler: "İnsan böyle yere girmek cesaretini ancak sarhoş iken bulabilir yahut gecenin karanlığı ve tenhaliği kendisini âlemin gözünden kaçıracağı için insan utanmaksızın buralara girebilir ama sabahleyin çıkarken iş böyle değil!"

Uyumlu. Genel olarak kendi zevklerinin peşinden gitse de arkadaşının kendisi ile paylaşımları ve hatta örnek olması nedeniyle fuhuş evlerindeki kadınların kurtarılması gerektiğine inanır. Arkadaşının düşünce tarzı ile uyum göstererek hassas davranır: "- Beni de eğlendiremeyen bir şey varsa o da hep senin hikmetlerindir. Azizim, ben kadınların çokluğunu severim. Zengin olsaydım, iki düzine cariye alırdım; bunun için şimdiye kadar böyle aşüfteler oldukça pek hoşuma gidiyordu. Sen ise filozofluğu buralarda ele almayı kendine zevk edinmişsin, beni şimdiye kadar zevkim olan şeyden öğrendirmeye başladın."

Cömert. Kalyopi'nin düştüğü bataklığa tekrar girmemesi için arkadaşına destek olur ve Kalyopi'ye maddi yardımda bulunur: "Yani kadınların tabirince nohut oda, bakla kadar sofa denilebilecek biçimde dört oda bir salonlu hanecik, her takımıyla iyice döşenerek rehinde bulunan yüzükler ve istavrozlar vesairesi kurtarıldıktan başka, Hulusi Efendi Kalyopi'ye on liralık güzel bir altın bilezik, bir çift küpeyi bir kardeş hediyesi olarak verdi."

Agavni (Uyanık)

Karakter Dudu'nun umumhanesinde çalışan kızlardan biri olan Agavni, ne istediğini bilen, uyanık biridir. İnsanları kendi emelleri için kullanmaktan ve onlara oyun oynamaktan çekinmez. Dilbazlığı ile Hulusi Efendiyi kendine bağlamayı başarır. Her ne kadar yılların tecrübesini Kalyopi'ye de aşılama çalışsa da başarılı olamaz. Fakat paralarını kesen Dudu'nun hakkından tehditlerle gelmeyi başarır. Pek çok müşterisi olan Agavni, girdiği ortamı neşelendiren sıcak bir şahıstır.

Aktiviteler Gecede birkaç adamla birlikte olan Agavni, fuhuş yapmakta ve bundan keyif almaktadır. Bazı akşamlar meze sofralarında şarkı söyler.

ÖRNEK ANILAR

Dilbaz. Güzelliği kadar çenesi de elinde güçlü bir silah olan Agavni, erkekleri kendisine sohbeti ile çekmeyi başarır: "Bunun için Agavni ne kadar mükemmel bir kaltak olduğunu sesiyle, şakraklığıyla gösterirse Kalyopi'nin rengini o kadar parlatmış olur. Neyse... Sen Agavni'nin şenliğinden, şuhluğundan memnunsun ya? İşte o lazım! Ben de Kalyopi'nin miskinliğinden pek memnunum."

Uyanık. Kendisini diğer kızlar gibi gören Dudu'ya dersini tehdit ederek veren Agavni, hakkı olan parayı kadından almayı başarır: "Ya senin o adamdan bir gecelik almaya ne hakkın var Senin nene gerek? İş becerenindir! Ben işimi becerdim; geceliği aldım.- Öyle ama geceliği benim adıma almışsın. Benim adıma alınan gecelikte ise benim de hakkım vardır."

Kurnaz. Parasının çokluğunu anladığı ve kandırabildiği için Hulusi'nin kendisine daha çok bağlanmasını arzu eder: "Daha razı olma falan tarafına gelmedik ama ben çıkmam; lakin kendisine öyle görünürsem başka şeyleri çıkartırım. Acemiliği bırak! İşte asıl para çıkarılacak adamlar bunlardır. Nasıl? Sen de böyle yaptın ya?"